

Közös fényeink, a kereszténység és a haza iránti hűség

Beszélgetés Konrad Sutarskival

Bár nem példa nélküli, nem is túl gyakori jelenség, hogy egy alkotó-egyénségre két nemzet is büszke. Konrad Sutarskival 82. születésnapja alkalmából beszélgettünk a „haza kiterjesztéséről”, a globalizációról, a költő feladatairól.

– *Két nyelv, két haza – egy költő?*

– Irodalmi műveimet a mai napig lengyelül írom, így Magyarországon élő lengyel író vagyok. Azt, hogy több könyvem magyarul is megjelent, kiváló magyar költő s műfordító barátainak köszönhetem. Abban az emblemikus évben, 1956-ban, amikor – ahogy lengyelek százezrei – vért adtam a magyar felkelőknek, és felháborodván verseket írtam a levált magyar forradalomról, nem hittem volna, hogy egyszer majd Magyarországon élek, és a szép-kort is itt érem el. Mégis, amikor 1962-ben magyar lányt vettem feleségül, majd 1965-ben Magyarországra költöztünk, nyomban megéreztem, mennyire más – érdekes és egyedülálló – ez a nemzet, a többi európai néphez viszonyítva. Mélyről fakadó, ősi időkből és ázsiai tájakról sarjadt, egzotikus kultúrával rendelkezik, viszont a keresztény gyökerekben hasonló hozzánk, lengyelekhez, így nem véletlen a magyarok és a lengyelek közötti több évszázados vonzódás és együttműködés. Már az első pillanatokban hazataláltam, s idővel magyarrá is lettem, természetesen úgy, hogy továbbra is lengyel maradtam. Ami velem történt, az történelmi esszém címeivel élve *A haza kiterjesztése*. A két haza történelmi határaival

együtt egy országgént él bennem. Szinkronban érzem át azokat a stigmákat és csonkításokat, amelyek szinte egy ütemben értek lengyeleket, magyarokat. Saját magamat idézve mondhatom, hogy számomra „ez a két ország és ez a két nemzet egy tőről fakad. Több ez kettejük uniójánál (ami csak két egyenrangú fél között jöhet létre), eleve szervesen összetartozó egységes egészet alkotnak.” Azt kívánom mindenkinek, aki szülőhazájából egy másik országba költözött, hogy elérje azt a lelki állapotot, amit én. Honosodásom semmiképp sem hasonlítható a más kontinensekről erőszakkal idezúduló migránsok „honfoglalásával”, mert az a globalizáció és a nemzetközi pénzvilág céljait kiszolgáló negatív folyamat, katasztrofális eredménnyel.

– *Tudjuk, hogy sikeres műszaki pályát futottál be. A mérnök egyszer csak költőként ébredt fel?*

– Egyetemista koromtól kezdve kettős utat jártam. Miközben mezőgépesítési gépészmérnöki szakon tanultam, 1956-ban, huszonkét éves koromban elindultam az irodalmi pályán is. Létrehoztuk Poznanban azt az írócsoportot, ami rövidesen jelentőssé vált, s résztvevője volt mind a lengyel '56-nak, mind az általa generált változások folyamatának. Szá-

momra természetes volt – később is – e kettősség. A valódi tervezői és feltalálói munkához dús fantázia ugyanúgy szükségeltetik, mint a költészethez. Ugyanakkor a költő saját művének első olvasója, kritikusa, szerkesztője is, amihez ugyanaz a fegyelem kell, mint a mérnöki munkához. Ennek ellenére vallom, hogy az író, a költő szélesebb körben képes közérthetővé, felfoghatóvá varázsolni az emberi lét metafizikai és társadalmi értelmét, s az emberekhez szólni fontos közösségi ügyekben.

– *A Ha úgy tudnánk... című verskötetedben és az egyik hetilap tavaly karácsonyi és az idei újévi számában közölt kétrészes tanulmányodban főlhívod a figyelmet arra, milyen apokaliptikus veszélyek leselkednek ránk a jelenben.*

– Az általam említett legutóbbi verskötetemben szerepel egy nagyon fontos témájú ciklus, amely úgynevezett civilizációs verseket tartalmaz. Ezekben évek óta tudatosítom a költészet eszközeivel, hogy a világ a XX–XXI. században egyre nagyobb ütemben fejlődik, ugyanakkor a pusztulás felé is rohan. *Lengyel s magyar, a két ország a keresztény Európa védőbástyája a múltban és jelenleg* című tanulmányomban rámutatok arra, mennyire fontos szerepet töltött be a múltban e két

ország a római rítusú keresztény Európa védelmében, ezzel is segítve a későbbi, a XX. századi világot a náciizmus és a kommunizmus diktatúrájának legyőzésében. A múlt század végétől egyre nyomasztóbb méretű veszélyt jelent az emberiségre a harmadik totalitárius téveszme; a globalizáció. Im már három évtizede négy tudatosan megtervezett fő csapásban valósul meg a totális támadás – ultraliberális álarcban – a kereszténység, az európai kultúra és civilizáció ellen. Az első: a kulturális élet elsekélyesítése, az USA-ból, valamint Nyugatról folyamatosan érkező csekély értékű kultúrtermékek reánk zúdítása. A második: a gazdasági válságok mélyítése, az európai nemzetek ellehetetlenítése abból a célból, hogy a gazdasági-pénzügyi háttérhatalom alárendeltjeivé váljunk. A harmadik, ami most csúcsosodik a migránsválságban: a népek etnikai jellegű összekeverése, ami nem más, mint egy új Babel torony történet előidézése, magyarán az európai nemzetek

gyökértelemné tétele, uniformizálása és megszállása. A negyedik fő csapás a keresztény vallás ellen történik. Ennek romboló hatása az alapvető erkölcsi normák relativizálásával, valamint az iszlám vallású tömegek pusztító erejű bevándoroltatásával a szemünk láttára zajlik. A globalizmus, a világhatalomra törő pénzügyi lobbis, a hatalmas fegyveripar új és új háborúk szításával akarja elsősorban Európát, ezen belül pedig Közép-Európát bekebelezni. Magyarországon 2010 óta – a totalitárius rendszer egyik első számú ellenzője, Lengyelország pedig a kereszténység, a keresztényi erkölcs fontos védelmezője, politikája pedig egyre inkább közeledik a magyar úthoz. Közép-Európa is fölébredt. A globalizmussal szembeni ellenállás folyamatosan erősödik Magyarországon és Lengyelország politikai, szellemi, erkölcsi égisze alatt. Íróink első számú missziója most is az, hogy szellemi zászlóshajói legyenek a pusztítás elleni küzdelemnek. Az én személyes kül-

detésem, talán rendeltetésem mellett pedig a lengyel–magyar egység évszázados értékeinek további ápolása és gazdagítása.

– *Írói feladatról, misszióról beszéltél. Köteted címadó versét a korán elhunyt barátunk, Nagy Gáspárnak ajánlottad. A művész feladatában érzel vele rokonságot?*

– Nagy Gáspár azon kiváló alkotók sorát bővíti, akik zsigerekben érezték és érzik, hogy költőnek lenni óriási feladat és mérhetetlen felelősség. Ahogy érezték és tudták ezt már a XIX. században és minden időben a nagy költők. A költő szavának hihetetlen ereje van, ha igaz ügy szolgálatában hangzik el. Erről a következőképpen szólok az *Állítsuk meg a futó pillanatokat* című versemben: „Mert nem igaz hogy szavaink markából kibillent volna a mágikus erő / hisz’ bennük van a föld hite, benne a sáman mormolása / s persze: benne a türelmes vízcsobogás / de az örök zivatar örvénylő éneke is” (Bágyoni Szabó István fordítása). **Pósa Zoltán**

Kiss István alkotása (1962, Győr)